

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 161/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] zastúpených advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Námestie SNP 7, Stropkov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Co 2/2017 zo 16. augusta 2017 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného

práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Co 2/2017 zo 16. augusta 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 27/2013 z 30. októbra 2015 bol zamietnutý návrh, ktorým sa žalobca [REDAKOVANÉ], domáhal voči sťažovateľom zaplatenia sumy 8 000 € s príslušenstvom. Okresný súd týmto rozsudkom zároveň sťažovateľom nepriznal náhradu trov konania a žalobcu zaviazal nahradiť trovy konania iba vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov (Združenie na ochranu občana spotrebiteľa, pozn.). Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca, ktorý navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Po podaní odvolania následne žalobca návrhom zo 17. marca 2016 požadoval pripustenie zmeny účastníkov na strane žalobcu v dôsledku právnej skutočnosti – zmluvy o postúpení pohľadávok, na základe ktorej bola pohľadávka voči sťažovateľom postúpená na spoločnosť [REDAKOVANÉ].

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) návrhu na zmenu účastníka vyhovel uznesením sp. zn. 14 Co 61/2016 z 24. januára 2017, ktorým pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný žalobca – [REDAKOVANÉ], a na jeho miesto vstúpil do konania ako žalobca spoločnosť [REDAKOVANÉ]. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom žiadali, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovatelia poukázali na skutočnosť, že proti uzneseniu krajského súdu z 24. januára 2017 bolo prípustné odvolanie, a nie dovolanie, ako boli krajským súdom v závere uznesenia poučení. Svoj názor odôvodnili tým, že vo veci zmeny účastníkov rozhodoval krajský súd prvýkrát, teda ako súd prvej inštancie. Podľa sťažovateľov išlo o špekulatívnu zámenu na strane žalobcu, pretože

pohľadávka bola prevedená na tzv. schránkovú firmu, ktorým sa snaží žalobca vyhnúť následkom neúspešného sporu v podobe úhrady trov konania.

4. O odvolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením, ktorým odvolacie konanie zastavil a žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania. Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Najvyšší súd v prvom rade skúmal, či sú splnené procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže o podanom odvolaní konať.

7. Podľa § 161 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Medzi procesné podmienky patri aj funkčná príslušnosť súdu na prejednanie veci.

10. V danom prípade z hľadiska formálneho, ani obsahového nebolo možné mať pochybnosti o tom, že procesný úkon žalovaných 1/ - 4/, ktorým napadli uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. januára 2017, je odvolaním v zmysle § 355 a nasl. CSP.

11. Podľa § 34 CSP o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Najvyšší súd je funkčne príslušný rozhodovať iba o dovolaní (§ 35 CSP) s výnimkou uvedenou v § 31 ods. 2 CSP, podľa ktorého na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný najvyšší súd.

13. Rozhodnutie krajského súdu, ktorým vyhovel návrhu pôvodnej žalobkyne, aby do konania na jej miesto vstúpil iný označený subjekt, vydané v priebehu odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale je rozhodnutím krajského súdu ako súdu odvolacieho. Funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie podaného odvolania žalovaných 1/ - 4/ preto nie je daná.

14. Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak patrí do právomoci súdu, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Najvyšší súd preto konanie o odvolaní žalovaných 1/ - 4/ proti uzneseniu odvolacieho súdu zastavil bez toho, aby preskúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

15. O trovách konania najvyšší súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP, keď zastavenie odvolacieho konania zaviniť neprípustným odvolaním žalovaní 1/ - 4/.»

5. Podľa sťažovateľov najvyšší súd postupoval pri posúdení funkčnej príslušnosti nesprávne a tým, že odvolacie konanie zastavil, znemožnil im realizovať ich procesné práva. Podľa sťažovateľov najvyšší súd aplikoval formalistický výklad ustanovení procesných kódexov.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o sťažnosti rozhodol týmto nálezhom:

„I. Základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 08. 2017 sp. zn. 8Co/2/2017 porušené bolo.

II. Výrok I. a II. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 08. 2017 sp. zn. 8Co/2/2017 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania v sume 590,83 EUR na účet právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku [REDACTED]

do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

10. Sťažovatelia namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podstata sťažnosti sa týka posúdenia funkčnej príslušnosti najvyššieho súdu na rozhodnutie o odvolaní podanom sťažovateľmi proti uzneseniu krajského súdu z 24. januára 2017,

ktorým bola pripustená zmena na strane žalobcu. K postúpeniu pohľadávky z pôvodného žalobcu na spoločnosť [REDAKOVANÉ] a následne k podaniu návrhu na pripustenie zmeny účastníkov došlo až po tom, ako bolo podané odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 30. októbra 2015. K zmene na strane žalobcu tak došlo v štádiu, keď vo veci už konal krajský súd ako súd odvolací. Sťažovatelia v sťažnosti odôvodňujú názor o prípustnosti odvolania proti takému rozhodnutiu krajského súdu tým, že o zmene na strane žalobcu ešte nerozhodoval iný všeobecný súd, krajský súd tak rozhodoval ako súd prvej inštancie. Najvyšší súd v tejto otázke zotrval na názore, že uznesenie krajského súdu z 24. januára 2017 bolo rozhodnutím odvolacieho súdu. Z uvedeného dôvodu nebola daná jeho funkčná príslušnosť, pretože najvyšší súd je funkčne príslušný podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) rozhodovať iba o dovolaní.

11. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a podrobne sa oboznámil aj s podmienkami, za ktorých najvyšší súd rozhodoval. Pri posudzovaní prípadných negatívnych ústavnoprávných dôsledkov v danom prípade ústavný súd predovšetkým skúmal, či najvyšší súd pri rozhodovaní postupoval v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, a aplikoval ich tak, aby nedošlo k neprípustnému zásahu do označených práv sťažovateľov.

12. Podľa § 35 CSP o dovolaní rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 234 ods. 1 CSP súd rozhoduje uznesením, ak nerozhoduje vo veci samej.

Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

13. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádza z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, IV. ÚS 362/09). Ako z citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, najvyšší súd rozhoduje o dovolaní, s výnimkou podľa § 31 ods. 2 CSP (abstraktná

kontrola v spotrebiteľských veciach, pozn.), o ktorú však v prejednávanej príhode nešlo. Najvyšší súd dospel po zhodnotení podmienok konania k záveru o absencii funkčnej príslušnosti pre rozhodovanie o odvolaní proti uzneseniu krajského súdu, preto odvolacie konanie podľa § 161 ods. 2 CSP zastavil. Navyše, ústavný súd uvádza, že krajský súd rozhodol o zmene na strane žalobcu uznesením. Proti takému uzneseniu však odvolanie nie je prípustné, čo vyplýva *a contrario* z § 357 CSP.

14. Za daných okolností považuje ústavný súd postup najvyššieho súdu ktorý odvolacie konanie zastavil, ako správny a ústavne akceptovateľný. Právne závery najvyššieho súdu sú tak legitímne a opodstatnené. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

15. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08, I. ÚS 210/2016). Ústavný súd poukazuje tiež na skutočnosť, že rozsudkom okresného súdu z 30. októbra 2015, ktorým bol návrh žalobcu voči sťažovateľom zamietnutý, súd zároveň nepriznal sťažovateľom náhradu trov konania, pretože ju nežiadali. Pritom v sťažnosti odôvodňujú sťažovatelia podanie odvolania proti rozhodnutiu o zámene žalobcu práve obavou z možnej nedobytnosti či komplikácii pri vymáhaní trov konania od nového žalobcu. Ústavnému súdu sa tak javí, že ich aktivita bola vyvolaná skôr obavami vedľajšieho účastníka na strane odporcov o vymoženie svojich trov konania, pretože na ich úhradu bol žalobca rozsudkom okresného súdu zaviazaný. Ústavný súd iba dodáva, že vedľajšieho účastníka pritom zastupoval súčasný právny zástupca sťažovateľov a sťažovatelia v konaní pred okresným súdom právne zastúpení neboli.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosti ako celok po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, a preto bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uvedenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2018